

Datainsamling om arbetspensionsanstaltarnas tillgångar (EPSQ), begrepp och definitioner

Innehåll

1	Värdering och klassificeringar	1
2	Allmänna definitioner	1
3	Utlåning	3
4	Insättningar	3
5	Finansmarknadsinstrument, Masskuldebrev, inkl. konverteringslån	4
6	Aktier	4
7	Fondandelar	5
8	Fastighetsplaceringar	6
9	Finansiella derivat	6
10	Övriga poster	7
11	Räntor	8

1 Värdering och klassificeringar

Uppgifterna anges i miljoner euro med två decimaler. Verksamheten uppföljs i huvudsak i verkligt värde. Masskuldebrevens verkliga värde anges inklusive ränta. På några ställen frågas dessutom separat om nominellt pris när det gäller den offentliga sektorn. Den stock som är i någon annan valuta vid slutet av kvartalet omräknas till euro enligt de genomsnittliga kurserna på kvartalets sista dag, som publiceras av Europeiska centralbanken. Köp och försäljningar i någon annan valuta omräknas till euro enligt transaktionsdagens genomsnittskurser som publiceras av Europeiska centralbanken.

Som sektorindelning gäller Statistikcentralens klassificering [Sektorindelningen 2012](#).

FO-numren och sektorklasserna för alla inhemska enheter kan erhållas för statistikrapportering från Statistikcentralens [klassificeringstjänst](#). I klassificeringen av finansiella instrument tillämpas i Europeiska unionens medlemsländer gällande klassificering enligt nationalräkenskapssystemet ESA 2010. Definitioner av de finansiella instrumenten finns i femte kapitlet i metodhandboken [ESA 2010](#).

Värdepapper som överlåtits genom återköpsavtal, s.k. repor, redovisas i den aktuella tillgångsgruppen som om värdepapperen fortfarande innehades av arbetspensionsanstalten. Andel av kollektiva investeringar, dvs. placeringar som flera sammanslutningar, stiftelser eller pensionsfonder gör kollektivt och som en av dem förvaltar, redovisas beroende på typen av placering i sin helhet under t.ex. utlåning, värdepapper eller aktier och andelar.

2 Allmänna definitioner

Ställning vid kvartalets början

Värdet av lånestocken eller det verkliga värdet av aktier och andra värdepapper vid början av kvartalet. Ställningen vid början av kvartalet är densamma som ställningen vid utgången av föregående kvartal. Ställningen för masskuldebrevslån anges inklusive ränta.

Köp och nyutlåning

Köp av bland annat värdepapper, fondandelar, aktier och fastigheter samt nyutlåning under kvartalet. Om lånevillkoren ändras innebär det inte att lånet räknas som nyutlåning. Köp redovisas till anskaffningsvärde och i normala fall som positiva tal. Köp av masskuldebrevslån anges inklusive ränta.

Försäljningar och amorteringar

Försäljning av bland annat värdepapper, fondandelar, aktier och fastigheter samt förfallna och amorterade lån under kvartalet. Försäljningen redovisas till överlåtelsepris och i normala fall som positiva tal. Som försäljningar och amorteringar anges t.ex. inte kreditförluster, värdeminskningar, valutakursjusteringar eller avskrivningar.

Försäljningar av masskuldebrevslån anges inklusive ränta.

Nettoförändring

Köp och nyutlåning varifrån avdragits försäljningar och amorteringar. I vissa fall är det inte meningsfullt att följa köp och nyutlåning samt försäljningar och amorteringar separat som brutto och då rapporteras bara nettoförändringen.

Valutakursförändringar

Värdeförändringar av fordringar och skulder under kvartalet på grund av valutakursförändringar. En valutakursförändring är positiv när fordran eller skulden ökar och negativ när fordran eller skulden minskar.

Övriga värdeförändringar

Värdeförändringar av fordringarnas och skuldernas värde som under perioden orsakats av andra skäl än av köp, försäljningar och amorteringar eller valutakursförändringar. Övriga värdeförändringar kan t.ex. bero på kreditförluster och förändringar i värdepapperspriserna. Övriga värdeförändringar behöver inte fyllas i på blanketten (utom i punkten Räntor), utan blanketten räknar ut dem på basis av övriga uppgifter.

Ställning vid kvartalets slut

Värdet av utestående lån eller det verkliga värdet av aktier och andra värdepapper vid periodens slut. Ställningen vid slutet av kvartalet är densamma som ställningen vid början av perioden + nyutlåning – amorteringar + valutakursförändringar + övriga värdeförändringar. Ställningen för masskuldebrevslån anges inklusive ränta.

Nominellt värde

Det nominella värdet för lånestocken, masskuldebrevslånen eller penningmarknadsinstrumenten vid slutet av kvartalet. För att bestämma det nominella värdet beaktas de betalningar som ursprungligen erlagts med tillägg av eventuella betalningar som erlagts senare och med avdrag av eventuella återbetalningar. Till det nominella värdet läggs inte upplupna obetalda räntor.

Företagsgrupp

Med företagsgrupp avses en helhet som bildas av två eller flera ekonomienheter, där en ekonomienhet direkt innehar minst 10 procent eller indirekt (via andra

sammanslutningar) över 50 procent av röstetalet i alla andra sammanslutningar inom företagsgruppen i fråga.

Begreppet företagsgrupp är nära besläktat med bokföringsbegreppet koncern.

Begreppet företagsgrupp omfattar alltid åtminstone de ekonomienheter som ingår i samma koncern, men i vissa fall kan företagsgruppen även omfatta ekonomienheter som inte ingår i koncernen enligt företagets bokföring.

3 Utlåning

Under lån anges utlåning där långivaren och låntagaren ingår ett bilateralt låneavtal. De underliggande skuldebrevet är inte omsättbara och får inte överlåtas fritt.

Förväntade kreditförluster dras inte av från lånestocken. I lånestocken och det nominella värdet beaktas enbart den slutliga kreditförlusten.

Upplupna obetalda räntor bokförs inte i samband med lånestocken utan anges separat under Räntor. Lånens nominella värde anges också utan upplupen ränta.

Ett lån hör till oreglerade lån när a) betalningar av ränta och amorteringar är minst 90 dagar försenade, b) räntan för minst 90 dagar har kapitaliserats, refinansierats eller senarelagts enligt överenskommelse på grund av låntagarens betalningssvårigheter eller c) betalningar är mindre än 90 dagar försenade men det finns goda skäl (som att en låntagare ansökt om konkurs) att betvivla att hela betalningen kommer att erläggas.

ArPL-återlån och oreglerade lån ska ingå i den allmänna rapporteringen av lån. Dessutom anges de separat på egna rader.

4 Insättningar

Under insättningar anges alla insättningar i monetära finansinstitut, såsom insättningar av kontanter (brukskonton), tidsbundna insättningar, sparkonton och kapitalkonton.

Om saldot på ett insättningskonto med kredit är negativt vid slutet av kvartalet, rapporteras det bland övriga skulder.

Till finländska monetära finansinstitut hör monetära finansinstitut som är registrerade i Finland, även om en utländsk aktör äger finansinstitutet. På motsvarande sätt avses med utländska monetära finansinstitut sådana monetära finansinstitut som är registrerade utomlands. Däremot betraktas filialer i Finland till monetära finansinstitut som är registrerade utomlands som finländska monetära finansinstitut. På motsvarande

sätt betraktas filialer utomlands till monetära finansinstitut som är registrerade i Finland som utländska monetära finansinstitut.

5 Finansmarknadsinstrument, Masskuldebrev, inkl. konverteringslån

Som masskuldebrev anges också debenturliknande lån, indexlån samt optionslån riktade till allmänheten, dvs. optionslån med emissionsprospekt som godkänts av tillsynsmyndigheten i det aktuella landet.

S.k. enskilda optionslån (för vilka det inte upprättats ett emissionsprospekt som godkänts av tillsynsmyndigheten i det aktuella landet) anges som utlåning.

Optionslånets lånedel redovisas till sannolikt verkligt värde. Om ingen tillförlitlig marknadsnotering finns att tillgå, kan optionslånet värderas genom diskontering av lånedelen.

Penningmarknadsinstrument

Här ingår innehavarskuldebrev med en löptid upp till ett år såsom bankcertifikat och företagscertifikat.

6 Aktier

Under aktier anges inte innehav i kapitalfonder, penningmarknadsfonder och investeringsfonder, utan de anges under punkten Fondandelar. Teckningsrätter och optionsbevis som medför rätten att teckna aktier och andelar upptas inte heller i denna kategori, utan de upptas under Derivat.

Under onoterade aktier anges utöver egentliga aktier även kapital som investerats i öppna bolag, andelar i kommanditbolag och ömsesidiga bolag samt andelar av ett andelslags andelskapital.

Onoterade aktier rapporteras till verkligt värde, om t.ex. portföljförvaltarens beräkning av verkligt värde finns att tillgå. I annat fall rapporteras onoterade aktier till sitt bokföringsvärde.

7 Fondandelar

Fondandelarna fördelas dels efter fondens registreringsland och dels efter placeringsobjekt. Det sammanlagda beloppet av fondandelarna ska bli detsamma vid båda sätten att redovisa.

När man fördelar efter registreringsland betraktar man som fonder i Finland de fonder som är registrerade i Finland. Som registreringsland för fonder i övriga euroområdet anges övriga euroområdet och som registreringsland för fonder utanför euroområdet anges utanför euroområdet.

En **kapitalfond** är en investeringsfond utan finansiell hävstång som i huvudsak investerar i instrument som klassificeras som eget kapital och instrument som i ekonomiskt avseende liknar instrument som klassificeras som eget kapital och som emitteras av onoterade företag. En kapitalfond har vanligen inrättats som en sluten fond eller ett kommanditbolag som förvaltas av ett kapitalinvesteringsbolag.

En **penningmarknadsfond** har som mål att bibehålla fondens kapital och ge avkastning som är i linje med räntorna på bankinlåning. Medlen investeras i likvida fordringar med hög kreditvärdighet såsom penningmarknadsinstrument, bankinlåning eller penningmarknadsfondandelar. Den genomsnittliga maturiteten för penningmarknadsfondernas investeringar kan vara högst 12 månader.

Av investeringarna i en **fastighetsfond** ska minst 50 procent enligt fondstadgarna ligga i fastigheter. Dessutom kan en fond där den övre gränsen för fastigheter är anmärkningsvärt hög anses vara en fastighetsfond, även om den undre gränsen inte överskrider 50 procent (t.ex. 40 % – 90 %), liksom också en fond där fastigheter i ett normalt marknadsläge anges som primärt förmögenhetsslag.

Av investeringarna i en **aktiefond** ska minst 50 procent enligt fondstadgarna ligga i aktier. Dessutom kan en fond där den övre gränsen för aktier är anmärkningsvärt hög anses vara en aktiefond, även om den undre gränsen inte överskrider 50 procent (t.ex. 40 % – 90 %), liksom också en fond där aktier i ett normalt marknadsläge anges som primärt förmögenhetsslag.

Av investeringarna i en **långräntefond** ska minst 50 procent enligt fondstadgarna ligga i masskuldebrev. Dessutom kan en fond där den övre gränsen för masskuldebrevslån är anmärkningsvärt hög anses vara en långräntefond, även om den undre gränsen inte överskrider 50 procent (t.ex. 40 % – 90 %) liksom också en fond där masskuldebrev i ett normalt marknadsläge anges som primärt förmögenhetsslag.

Hedgefonder har följande allmänna drag: 1) Målet är att uppnå absolut positiv avkastning i alla marknadslägen. 2) Målet är vanligtvis inte att slå ett jämförelseindex. 3) En relativt obegränsad investeringspolicy. 4) Belåning för att uppnå hävstång. 5) Till förvaltningsavgifterna för fonden hör i allmänhet en andel relaterad till avkastningen.

Under **blandfonder** anges fonder vars stadgar tillåter investeringar på över 50 procent både i aktier och i masskuldebrev. Till **övriga fonder** räknas fonder som inte passar in på någon annan kategori.

En fond-i-fonder, dvs. en fond som investerar i andra fonder, hör till den fondtyp i vars fonder den huvudsakligen investerar.

Finlands Bank publicerar en lista över investeringsfonder och av den framgår till vilken typ av investeringsfond alla i Finland registrerade fonder hör.

8 Fastighetsplaceringar

Här anges alla fastighetsinvesteringar som inte har formen av en fond.

9 Finansiella derivat

Under finansiella derivat anges både standardiserade derivatkontrakt och icke standardiserade bilaterala derivatkontrakt (s.k. OTC-derivat) Här anges också optionsbevis och teckningsrätter. Underliggande tillgångar anges inte i värdet av derivatkontraktet.

I punkten **betalningar** anges betalningsflöden som på grund av kontrakt (kassaflöden) realiserats under kvartalet. De realiserade betalningsflödena anges indelade enligt betalningar som erhållits av och betalningar som erlagts till kontraktsparter.

Betalningar till och från kontraktsparter behandlas enligt bruttoprincipen. Därför nettas inte kontrakt med samma kontraktspart.

Betalningar är bl.a. premier som betalas när standardiserade derivatkontrakt sluts, mellanavräkningar under deras löptid (s.k. marginalbetalningar som inte betalas tillbaka), nettovärdesavräkningar som sker när kontrakten löper ut samt alla nettobetalningar mellan parterna för icke standardiserade kontrakt.

Om kontraktet leder till leverans av den underliggande tillgången, vilket är möjligt när det gäller optioner, futurer och terminer, ska skillnaden mellan marknadsvärdet och lösen- eller kontraktspriset redovisas under betalningar.

I derivatbetalningar inräknas **inte** förmedlingsprovisioner eller andra serviceavgifter som vid förvärv av kontrakten eller under deras löptid betalats till banker, värdepappersföretag e.d. I betalningar ska **inte** inräknas marginalbetalningar på avvecklingskonton i anslutning till kontrakt.

Med bruttovärdet av **kontraktsstocken** avses marknadsvärdet av gällande (öppna) kontrakt vid slutet av kvartalet. Som fordringar (+) redovisas summan av alla kontrakt med positivt marknadsvärde. Som skulder (–) redovisas summan av alla kontrakt med negativt marknadsvärde. Värdet av de underliggande tillgångarna ska **inte** anges som värde på derivatkontrakten.

Vid redovisningen av fordringar och skulder anges kontrakten enligt bruttoprincipen. Därför nettas inte kontrakt med samma kontraktspart.

Om marknadsvärdet inte kan fastställas utifrån offentliga pris- eller räntenoteringar (OTC-derivat) kan kontrakten värderas t.ex. med hjälp av teoretiska prissättningsmodeller eller genom beräkning av det diskonterade nuvärdet av de återstående nettobetalningsflödena enligt marknadsvärdet för den underliggande tillgången.

Utestående fordringar och skulder för derivatkontrakt rapporteras länderfördelade på motpartsland vid icke standardiserade kontrakt eller på derivatbörsens hemland vid standardiserade kontrakt.

Med **säkerheter för derivathandel** avses kontantsäkerheter, dvs. marginalbetalningar för derivatkontrakt, som återbetalas till betalaren när kontraktet löper ut. Andra typer av säkerheter för derivathandel, såsom värdepapperssäkerheter, rapporteras inte. För säkerheter anges saldot vid slutet av kvartalet, alltså inte flöden.

10 Övriga poster

Övriga värdepapper och investeringar omfattar alla investeringar som inte kan hänföras till något annat ställe på blanketten. Hit hör bland annat kapitaliseringsavtal och livförsäkringsavtal samt placeringar med anknytning till utnyttjanderätten till vattenkraft. Uppgifter om instrument och motpart ska anges i fältet Mera information.

Kapitaliseringsavtalen och livförsäkringarna redovisas till återköpsvärde. Om avsikten är att inneha kapitaliseringsavtalet eller livförsäkringen till dess att avtalet eller försäkringen förfaller och försäkringen innehåller ett s.k. terminal bonusvillkor, kan värdet fastställas genom att det belopp som kommer att erhållas på förfallodagen diskonteras med motsvarande marknadsränta.

Under **fordringar och skulder som gäller köpesumma** anges en kortfristig skuld/fordran som uppkommer under clearingen av värdepappershandeln.

I **övriga fordringar/resultatregleringar och övriga skulder/resultatregleringar** ingår kortfristiga poster av resultatregleringstyp exkl. fordringar och skulder som gäller köpesumman, som rapporteras under en egen punkt. I den här punkten anges också sådana övriga poster och transitoriska poster som inte direkt har att göra med placeringsverksamhet. Under övriga fordringar och skulder anges inte fordringar och skulder som gäller säkerheter för derivativhandel, utan de anges under punkten Finansiella derivat.

11 Räntor

Med räntor avses räntor med anknytning till poster som angetts i övriga punkter. Uppgifter frågas bara om vissa poster, vars ränteuppgifter är särskilt nödvändiga.

I räntorna på penningmarknadsinstrument ska också ingå emissionsvinster eller -förluster som periodiseras över hela lånetiden.

Startsaldo

Upplupen obetald ränta i början av kvartalet. Frågas bara första gången, i fortsättningen kommer slutsaldot från föregående kvartal att förifyllas i den här punkten.

Upplupna räntor under kvartalet (enligt prestationsprincipen)

Den nya ränta som upplupit under kvartalet, dvs. den ränta som hänför sig till kvartalet enligt prestationsprincipen.

Räntor som betalats under kvartalet

Den ränta som betalats under kvartalet, dvs. ränta enligt kontantprincipen. Räntor som betalats i normala fall anges som positiva tal.

Övriga förändringar

Eventuella övriga förändringar som förklarar skillnaden mellan start- och slutsaldot, t.ex. kapitalisering av räntor och valutakursförändringar. Balanseringspost vars syfte bara är att hålla saldouppgiften på rätt nivå över tid. Vanligen noll.

Slutsaldo

Upplupen obetald ränta vid utgången av kvartalet. Startsaldo + räntor som upplupit under kvartalet – räntor som betalats under kvartalet + övriga förändringar = slutsaldot.

Beräknas automatiskt på basis av övriga angivna uppgifter. Blir startsaldo för nästa kvartal.